

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 23. juni 2017
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Hanne Louise Jensen
Sagsnr.: 2017-0035-0426
Dok.: 2324801

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål BR og
BS fra Folketingets Retsudvalg den 29. maj 2017**

Samrådsspørgsmål BR:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren mener, at samarbejdet mellem politiet og SKAT er tilstrækkeligt velfungerende i forhold til inddrivelse af gæld i form af bøder udstedt af politiet samt oplyse, hvilke konkrete initiativer ministeren agter at iværksætte med henblik på at sikre inddrivelsen af bøder og derigennem sikre borgernes retsfølelse, og hvornår disse initiativer forventes gennemført?”

Samrådsspørgsmål BS:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren mener, at procedurerne ved inddrivelse af bøder er tilstrækkeligt

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ge samt oplyse, hvordan ministeren fremadrettet vil sikre, at en konkurs ikke kan være vejen frem for at undgå at betale store bøder, og hvilke konkrete initiativer ministeren vil iværksætte for fremadrettet at sikre inddrivelse af politiets bøder?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Trine Bramsen (S).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet. Samrådet i dag handler om inddrivelse af bøder. Jeg er i samrådsspørgsmål BR blevet bedt om at redegøre for politiets inddrivelse af bøder og samarbejdet mellem politiet og SKAT herom.

Når jeg har redegjort for politiets indsats og samarbejde med SKAT, vil jeg besvare den del af samrådsspørgsmål BS, som handler om konkursreglerne, da denne lovgivning ligger inden for mit ministerområde. Derefter vil skatteministeren besvare spørgsmålene for så vidt angår hans ansvarsområde.

Jeg vil først og fremmest gerne sige, at det et kerneelement i vores straffesystem, at straffe fuldbyrdes. Det er

stødende for retsfølelsen, hvis der ikke sker effektiv opkrævning eller inddrivelse af bøder, som er pålagt for en kriminel handling. Får man en bøde, skal den selvfølgelig betales. Det adskiller sig sådan set ikke grundlæggende fra, at man også på andre områder skal betale det man skylder.

Det er derfor afgørende, at vi har et effektivt system for betaling af bøder og et godt myndighedssamarbejde.

Politiet skal som opkrævningsmyndighed opkræve bøder og sikre, at så mange som muligt betaler frivilligt. Hvis det ikke lykkes, er det SKAT, der som den centrale inddrivelsesmyndighed for det offentliges krav står for inddrivelse gennem f.eks. lønindeholdelse.

Jeg vil i min besvarelse fokusere på, hvad politiet gør for at opkræve bøder, og derefter overlade spørgsmålet om den efterfølgende inddrivelse til skatteministeren.

[Politiets opgaver som opkrævningsmyndighed]

Når en bøde er idømt ved domstolene eller endeligt vedtaget, sender politikredsen en opkrævning til den pågældende.

Hvis bøden ikke indbetales inden udløbet af en frist på 20 dage, eller hvis der ikke inden 20 dage anmodes om henstand eller afdragsvis betaling, fremsender politiet et rykkerbrev.

I brevet anmodes den pågældende person om at indbetale det skyldige beløb inden 10 dage.

Hvis den pågældende fortsat ikke indbetaler det skyldige beløb eller anmoder om henstand med betaling eller afdragsvis betaling, fremsendes sagen til SKAT med henblik på inddrivelse.

Politiet får opkrævet langt størstedelen af de bøder, som pålægges. I årene 2012-2015 lykkedes det politiet at opkræve bøder eller indgå afdragsordninger i cirka 80-85 procent af sagerne. Et lignende billede tegner sig for 2016.

[Samarbejdet med SKAT]

I de tilfælde, hvor det ikke har været muligt for politiet at opkræve bøder, fremsender politiet løbende sagerne til SKAT med henblik på inddrivelse.

Når kravet er oversendt til SKAT, overgår politiets opkrævningsopgave til SKAT.

Fremsendelse sker elektronisk til SKATs elektroniske inddrivelsessystem.

Den gæld, som SKAT efterfølgende inddriver, bliver overført direkte til statskassen. Politiet er altså ikke i berøring med sagerne, når de er sendt til SKAT med henblik på inddrivelse.

Det er Rigspolitiet vurdering, at den administrative og elektroniske proces for fremsendelse af politiets bødekraV til SKAT er velfungerende.

[Bødeforvandlingsstraf]

I visse sjældne tilfælde, hvor det ikke har været muligt for politiet at opkræve en bøde, og hvor det efterfølgende heller ikke har været muligt for SKAT at inddrive bøden, kan man anvende bødeforvandlingsstraf. Det indebærer, at bødestraffen så at sige ”forvandles” til en fængselsstraf, så man afsoner bøden.

Afgørelse om udståelse af en bødeforvandlingsstraf træffes af politiet og kan alene anvendes i de tilfælde, hvor skyldneren har betalingsevne, men savner viljen til at betale.

Udståelse af bødeforvandlingsstraf kommer altså kun på tale i de få tilfælde, hvor SKAT skønner, at den pågældende er i stand til at betale bøden, selvom der ikke er mulighed for at foretage inddrivelse. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis skyldneren undlader at give SKAT oplysninger om økonomiske forhold, som er påkrævet for at vurdere betalingsevnen.

[Initiativer på opkrævningsområdet]

Nogle politikredse oplever, at der er lovovertrædere, som ignorerer bødestrafte og nægter at betale, selvom de er i besiddelse af store pengebeløb eller værdifulde genstande.

Der er eksempler på, at lovovertrædere f.eks. smider en netop udstedt bøde væk i politiets påsyn eller i hånende vendinger gør opmærksom på, at de allerede har gæld til det offentlige, som ikke inddrives på grund af manglende betalingsevne.

Det er en fuldstændig uacceptabel adfærd. Derfor indeholder Respektpakke I fra maj 2016 et initiativ om en særlig operativ indsats mod såkaldt bødehåneri.

Initiativet skal styrke politiets fokus på mulighederne for at beslaglægge værdier til sikring af bl.a. bødekrav i

tilfælde, hvor en person tilsyneladende er i stand til at opretholde en tilværelse, som ikke afspejler, at han eller hun ikke kan betale sin gæld til det offentlige.

Den 1. marts 2017 er der således iværksat en forsøgsordning i tre politikredse. Det drejer sig om Fyns Politi, Østjyllands Politi og Midt- og Vestjyllands Politi.

Politiindsatsen er særligt rettet mod lovovertrædere, herunder rocker- og bandemedlemmer, som over for politiet tydeligt signalerer, at de ikke har til hensigt at betale og ikke tager bødestraffen alvorligt. Og indsatsen fokuserer i særlig grad på de områder i kredsene, hvor der begås utryghedsskabende kriminalitet.

Hvis politiet ved kontrol, ransagning, visitation eller lignende finder større pengebeløb eller værdifulde genstande hos en person, skal det undersøges, om pågældende skylder penge til det offentlige som følge af en straffedom. Er det tilfældet, vurderer politiet, om der skal ske en umiddelbar beslaglæggelse af penge eller værdifulde genstande.

I forsøgsperioden gennemføres der sammen med SKAT mindst 5 bødeinddrivelsesaktioner i hver af de tre kredse, der er med i forsøgsordningen. Aktionerne retter

sig mod personer, der efter politiets eller SKATs oplysninger tilsyneladende er i stand til at opretholde en tilværelse, som ikke afspejler, at de pågældende har gæld til det offentlige.

Derudover er der som led i forsøget oprettet en særlig hotline til SKAT, så de tre politikredse hurtigt og smidigt kan få oplyst, om en antruffet person har gæld til det offentlige som følge af en straffedom, og om der er grundlag for at foretage beslaglæggelse af den pågældendes værdier.

Forsøgsordningen løber indtil udgangen af august 2017.

Justitsministeriet vil herefter i samarbejde med Rigspolitiet vurdere, om tiltaget har haft den ønskede virkning, og om ordningen skal udbredes til hele landet.

Resultaterne af forsøgsordningen vil også blive drøftet indgående med de partier, der er med i aftalen om Bandedepakke III.

[Bøders dækning ved konkurs]

Jeg vil som nævnt slutte af med at sige et par ord om det andet samrådsspørgsmål – det, der hedder BS. Det er som bekendt stilet til skatteministeren – men jeg vil be-

svare den del, der handler om konkursreglerne, som hører til Justitsministeriets område.

I den forbindelse er spørgsmålet altså, hvordan regeringen ”vil sikre, at en konkurs ikke kan være vejen frem for at undgå at betale store bøder.”

Generelt kan man sige, at formålet med en konkurs er at fordele skyldnerens aktiver blandt kreditorerne på en rimelig måde. Til det formål indeholder konkursloven en prioriteret rækkefølge for, hvordan pengene i et konkursbo skal fordeles – den såkaldte ”konkursorden”.

Reglerne er indrettet sådan, at nogle særlige typer af krav går forud for andre. Det gælder eksempelvis for ansatte i skyldnerens virksomhed, der i et vist omfang får dækket lønkrav forud for andre krav i et konkursbo.

Og så er der andre typer af krav – eksempelvis bøder – der er såkaldt ”efterstillet”. De betales kun, hvis der er penge tilbage i konkursboet, når andre krav er dækket. Så kan man spørge, om det er rimeligt.

Her er det nok vigtigt at huske, at hvis vi stiller bøder bedre, når pengene i et konkursbo skal fordeles, så vil der jo ikke af den grund komme flere penge i kon-

kursboet – de andre kreditorer ville bare få mindre. Man kan også sige det sådan, at hvis vi stiller bøder bedre, så tager statskassen i virkeligheden bødebetalingerne ud af lommerne på de andre kreditorer – eksempelvis ansatte, leverandører og andre, der jo altså ikke har gjort noget galt, men også bare har penge i klemme.

Det synes jeg ikke ville være rimeligt. I mine øjne er de gældende regler om, hvordan midlerne skal fordeles ved en konkurs, udtryk for en rimelig afvejning. Jeg synes ikke, det ville være rimeligt, hvis det offentlige stiller sig forrest i køen med bødekrav – på bekostning af alle de andre, der også har penge i klemme i et konkursbo.

[Udækkede bøder efter konkurs]

Når det er sagt, er det samtidig vigtigt at understrege, at det ikke bare er ”vejen frem” at lade sig gå konkurs for at undgå at betale en bøde. Reglerne er nemlig sådan, at hvis det er en fysisk person, der er gået konkurs, så vil en bøde leve videre efter konkursen – hvor myndighederne kan søge at inddrive den på ny.

Hvis det er et selskab, hvor ingen hæfter personligt for selskabets gæld, så bortfalder en udækket bøde ved konkurs – på samme måde som alle andre udækkede krav.

Det skyldes, at selskabet ophører med at eksistere – og der er derfor ingen at rette et krav imod.

Det ændrer ikke på, at reglerne om, hvordan pengene skal fordeles ved en konkurs, i mine øjne er udtryk for en rimelig afvejning.

Og så er det i øvrigt vigtigt at huske, at ”konkursryttere” og andre, der har gjort sig skyldige i groft uforsvarlig forretningsførelse, kan pålægges en såkaldt ”konkurskarantæne”. Det går ud på, at man i en periode kan udelukkes fra at deltage i en ny virksomhed.

[Afslutning]

Som justitsminister er det vigtigt for mig, at der sker en effektiv opkrævning af bøder, og at samarbejdet med SKAT er velfungerende. Som jeg nævnte, lykkes det også politiet at få opkrævet en meget stor del af bøderne. Hvis det ikke lykkes, oversendes bødekravene hurtigt og smidigt til SKAT med henblik på inddrivelse.

Med initiativet om en særlig operativ indsats overfor bødehåneri har regeringen yderligere styrket fokus på området.

Jeg vil derfor afvente resultaterne af den særlige operative indsats, før jeg forholder mig til, om der skal iværksettes nye initiativer i forhold til politiets muligheder for at opkræve bøder.

Jeg vil nu overlade ordet til skatteministeren.

Tak for ordet.